

5. Swant M. The World's Most Valuable Brands 2020. URL: <https://www.forbes.com/the-worlds-most-valuable-brands/#e169d53119c0>
6. Columbus L. The Most Innovative Companies of 2019 According to BCG. URL: <https://www.forbes.com/sites/louiscolombus/2019/03/24/the-most-innovative-companies-of-2019-according-to-bcg/#555e4ba9486d>
7. WIPO 2019. World Intellectual Property Indicators 2019. Geneva : World Intellectual Property Organization. WIPO. Economics & Statistics Series. 228 p.
8. WIPO 2020. World Intellectual Property Indicators 2020 Geneva : World Intellectual Property Organization. WIPO. Economics & Statistics Series. 235 p.

REFERENCES

Briggs, B., Buchholz, S., and Sharma, S. K. "Macro technology forces at work: Technology trends past, present, and future". Deloitte. January 16, 2019. <https://www2.deloitte.com/us/en/insights/focus/tech-trends/2019/macro-technology-trends-forces-at-work.html>

Columbus, L. "The Most Innovative Companies of 2019 According to BCG". <https://www.forbes.com/sites/louiscolombus/2019/03/24/the-most-innovative-companies-of-2019-according-to-bcg/#555e4ba9486d>

- Li, X., Pak, Ch., and Bi, K. "Analysis of the development trends and innovation characteristics of Internet of Things technology – based on patentometrics and bibliometrics". *Technology Analysis & Strategic Management*, vol. 32, no. 1 (2020): 104-118. DOI: <https://doi.org/10.1080/09537325.2019.1636960>
- Marr, B. "These 25 Technology Trends Will Define The Next Decade". Forbs. April 20, 2020. <https://www.forbes.com/sites/bernardmarr/2020/04/20/these-25-technology-trends-will-define-the-next-decade/#7c76be5029e3>
- Michelino, F. et al. "Technology foresight through patent data: an explorative analysis on the telecommunications equipment industry". *2016 International Conference on Engineering, Technology and Innovation (IEEE). International Technology Management Conference (ICE/ITMC)*. Trondheim, Norway, 2016. 1-9. DOI: 10.1109/ICE/ITMC39735.2016.9025846
- Swant, M. "The World's Most Valuable Brands 2020". <https://www.forbes.com/the-worlds-most-valuable-brands/#e169d53119c0>
- WIPO 2019. World Intellectual Property Indicators 2019. Geneva: World Intellectual Property Organization. Economics & Statistics Series.
- WIPO 2020. World Intellectual Property Indicators 2020. Geneva: World Intellectual Property Organization. Economics & Statistics Series.

УДК 656.07
JEL: M11; O32

ЛОГІСТИКА ТА ІННОВАЦІЇ: КОНЦЕПЦІЯ, СТРАТЕГІЯ УПРАВЛІННЯ ТА ВЗАЄМОДІЯ

©2021 КУСТРІЧ Л. О., ГОМЕНЮК М. О.

УДК 656.07
JEL: M11; O32

Кустрич Л. О., Гоменюк М. О. Логістика та інновації: концепція, стратегія управління та взаємодія

Інновації є головним чинником майбутнього розвитку людства в цілому та економіки зокрема. Економіка України наразі переживає складний період, що вимагає пошуку інноваційних шляхів виходу з даної ситуації. Одним із можливих способів вирішення даної проблеми є побудова інноваційної логістичної стратегії. У статті досліджено концептуальні основи інноваційної та логістичної діяльності в Україні. Визначено суть і значення логістичного підходу в діяльності підприємств. Зазначено, що сутністю логістичного підходу є інтеграція окремих ланок ланцюга товароруху в єдину систему, яка буде забезпечувати найбільш ефективне управління наскрізними матеріальними потоками. Установлено взаємозв'язок логістики з інноваційною діяльністю підприємств. Визначено місце логістичного підходу до управління інноваційною діяльністю підприємства. Досліджено управлінські аспекти розвитку інновацій і сфери логістики. Зазначено, що в умовах відкритості реалізації інноваційних процесів конкурентну перевагу отримують ті підприємства, які можуть швидко реалізувати інноваційну ідею. Окреслено базові складові концепції логістики інновацій. Виокремлено основні положення логістичної концепції при побудові та управлінні інноваційною діяльністю підприємств. Резюмовано, що інноваційна діяльність на засадах логістики формує дієвий механізм інноваційного менеджменту підприємств. Використання логістичного підходу до управління інноваційною діяльністю сприяє досягненню мети та стратегічних цілей підприємства, зокрема, із його упровадженням підвищується ефективність економічної, фінансово-господарської та збутової діяльності; розширюється цільова аудиторія, унаслідок чого виникає підвищений попит на продукцію (товари) та послуги; збільшується прибуток; посилюються конкурентні позиції на ринку.

Ключові слова: інновація, управління, система, логістика, інтеграція, підприємство.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-4459-2021-1-89-96>

Рис.: 2. Бібл.: 11.

Кустрич Лілія Олександрівна – доктор економічних наук, професор, доцент кафедри менеджменту, Уманський національний університет садівництва (вул. Інститутська, 1, Умань, 20305, Україна)

E-mail: nauka007@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5048-4053>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57204458239>

Гоменюк Марина Олександрівна – кандидат економічних наук, доцент, доцент, кафедра менеджменту, Уманський національний університет садівництва (вул. Інститутська, 1, Умань, 20305, Україна)

E-mail: gomenyuk.marina@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7285-7746>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57192712964>

UDC 656.07
JEL: M11; O32

Kustrich L. O., Gomeniuk M. O. Logistics and Innovation: Conception, Management Strategy and Interaction

Innovation is a major factor in the future development of humanity in general and the economy in particular. Ukrainian economy is currently going through a difficult period, which requires the search for innovative ways out of this situation. One of the possible ways to solve this problem is to build an innovative logistics strategy. The article examines the conceptual foundations of innovative and logistical activities in Ukraine. The essence and significance of the logistical approach in the activities of enterprises are defined. It is noted that the essence of the logistical approach is the integration of individual links of the commodity chain into a single system that will ensure the most effective management of the continuous material flows. The relationship of logistics with innovative activity of enterprises is identified. The place of logistical approach to management of innovative activity of enterprise is determined. Management aspects of innovation and logistics development are researched. It is specified that in conditions of openness of implementation of innovative processes, those enterprises that can quickly implement an innovative idea do gain a competitive advantage. The basic components of the conception of innovation logistics are outlined. The main provisions of the logistic conception in the development and management of innovative activities of enterprises are distinguished. It is summarized that innovative activity on the basis of logistics forms an effective mechanism for innovative management of enterprises. The use of a logistical approach to the management of innovative activities contributes to the achievement of the goal and strategic targets of the enterprise, in particular, with its implementation, the efficiency of economic, financial, economic and sales activities increases; the target audience is expanding, resulting in an increased demand for products (goods) and services; profit increases; competitive positions in the market are strengthened.

Keywords: innovation, management, system, logistics, integration, enterprise.

Fig.: 2. **Bibl.:** 11.

Kustrich Liliia O. – D. Sc. (Economics), Professor, Associate Professor, Department of Management, Uman National University of Horticulture (1 Instytutska Str., Uman, 20305, Ukraine)

E-mail: nauka007@ukr.net

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5048-4053>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57204458239>

Gomeniuk Maryna O. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor, Department of Management, Uman National University of Horticulture (1 Instytutska Str., Uman, 20305, Ukraine)

E-mail: gomenyuk.marina@gmail.com

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-7285-7746>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorid=57192712964>

Інновації є стратегічним інструментом розвитку всіх суб'єктів економічної та господарської діяльності. Сьогодні, в умовах високої конкуренції практично в усіх галузях економіки, інноваційні процеси особливо затребувані.

Економіка України наразі переживає складний період, що вимагає пошуку інноваційних шляхів виходу з даної ситуації. Одним із можливих способів вирішення даної проблеми є побудова інноваційної логістичної стратегії. З одного боку, такий процес описує деякі складності застосування інновацій у логістиці та передбачає великі затрати на їх реалізацію, а з іншого – інноваційна логістична стратегія є ідеальним інструментом оптимізації бізнес-процесів підприємств і підвищує їх економічну ефективність. Саме тому більшість підприємств прагнуть оптимізувати свою діяльність шляхом застосування різних інноваційних технологій, у тому числі в галузі логістики.

Грамотно побудована стратегія інноваційного розвитку дасть змогу підприємству пристосуватися до мінливих умов зовнішнього середовища, а також досягти раціонального використання та розподілу ресурсів. Для підвищення конкурентоспроможності підприємства особливу увагу слід приділяти впровадженню інновацій, зокрема у сфері розвитку логістичних інноваційних процесів. Даний аспект вимагає об'єднаних зусиль науки та практики й актуалізує проведення ґрунтовних досліджень у даному напрямі.

Meta статті полягає в дослідженні концептуальних основ інноваційної та логістичної діяльності в Україні.

Зважаючи на мету статті, головним завданням дослідження є визначення сутності логістичного підходу в діяльності підприємств; установлення взаємозв'язку логістики з інноваційною діяльністю; дослідження управлінських аспектів розвитку інновацій і сфери логістики; визначення місця логістичного підходу до управління інноваційною діяльністю підприємства та окреслення базових складових ланцюга логістики інновацій.

Забезпечення інноваційного розвитку вітчизняних підприємств є основною передумовою їх виживання, динамічного зростання та виходу на міжнародні ринки у глобальному конкурентному середовищі, про що свідчать світові економічні тренди [1, с. 15]. Вивченню питань сутності та змісту поняття «інновації» та «інноваційна діяльність» присвятили свої праці багато вітчизняних науковців. Так, Юринець З. В. зазначає, що «Інноваційний розвиток є основоположною ознакою сучасних виробничих, науково-технічних, соціально-економічних та інших процесів у суспільстві... Інноваційний розвиток є рушійною силою, яка спроможна забезпечити економічну незалежність України, подолати разючий розрив із розвиненими конкурентоспроможними державами. Пріоритетом державної політики має стати вироблення орієнтирів прискорення розвитку держави на інноваційних засадах. Функціонування та розвиток національної економіки залежить від конкурентоспроможності окремих секторів, а отже, і від

уміння вирішувати проблемні питання економічної, організаційної орієнтації на усіх рівнях управління» [2, с. 5].

«Під інноваційною діяльністю слід розуміти широкий комплекс взаємопов'язаних науково-дослідницьких і проектно-конструкторських робіт (НДіПКР) зі створення нової чи вдосконалення існуючої продукції та технологій впровадження інших змін, що забезпечують конкурентоспроможність і ринковий успіх підприємству. Традиційні процеси характеризують звичайне функціонування підприємства, а інноваційний розвиток – це створення нової продукції, впровадження нових технологій, техніки, організаційних форм і методів господарювання на основі інноваційної діяльності», – зазначає Герашенко І. О. [3, с. 20].

Тематика розвитку логістичної сфери та управління логістичною діяльністю висвітлена у працях зарубіжних вчених. Так, Бушер Дж. і Тиндал Г. (*Busher J., Tyndall G.*) вважали, що логістика – це «процес планування, реалізації й управління ефективним, економічним рухом і збереженням сировинних матеріалів, незакінченого виробництва, готової продукції та пов'язаної з цим інформації з пункту виникнення у пункт споживання з метою забезпечення відповідності вимогам споживача [4, р. 32]. Хескетт Дж. (*Heskett J. L.*) визначає логістику як «сукупність видів діяльності з управління потоками продукції, координації виробництва та ринків збуту за встановленого рівня послуг з мінімальними витратами [5]. Джонсон Дж., Вуд Д. Ф., Вордлоу Д. Л., Мэрфі-мл. П. Р. зазначають, що логістика – це «потік матеріалів і послуг, а також зв'язки, що необхідні для управління цим потоком» [6, с. 78].

Серед українських дослідників даного питання слід виокремити праці Чухрай Н. і Патори Р., які зазначають, що однією з небагатьох сфер економіки, для якої необхідний інноваційний розвиток, є транспорт і комунікації, що забезпечує безперешкодне переміщення товарів, капіталу, інформації, людей, послуг [7, с. 28].

Тараненко Ю. вказує та те, що «Логістика сьогодні є загальноживим терміном, оскільки вона посідає важливе місце в ланцюгах постачання, а також конкуренції між підприємствами. Існує декілька визначень логістики. Логістика – це планування, контроль, організація та координація потоку матеріалів, інформації, енергії, грошей і цінностей у логістичній системі. Крім реалізації цих процесів, логістика також є дисципліною, яка синтезує та використовує сучасні знання та методи кількох дисциплін, пов'язаних з логістикою, для розв'язання заданої матеріально-технічної задачі. Логістика включає управління транспортуванням, складським господарством, запасами, кадрами, організацією інформаційних систем і комерційної діяльності підприємства, тобто ор-

ганічне поєднання вищенаведених сфер логістики в єдину систему» [8, с. 131].

Українські дослідники логістичного менеджменту Середницька Л. П. і Волинець В. В. зазначають, що «Інноваційна логістика розглядається як найбільш актуальна складова логістичної діяльності. Вона є науковим інструментом раціоналізації поточкових процесів шляхом впровадження прогресивних інновацій в поточне та стратегічне управління ринковими структурами, спрямованих на підвищення якості обслуговування споживачів, зростання ефективності поточкових процесів та зниження сукупних витрат на їх реалізацію задля досягнення кінцевих результатів бізнесу» [9, с. 617].

У працях вищезазначених авторів досить широко висвітлені питання теорії та практики організації системи логістики, а також розглянуті принципи та методи забезпечення ефективності логістичної діяльності. Однак питання концептуальних засад управління логістичними процесами та інноваціями у сфері логістики наразі вивчене недостатньо, що вказує на необхідність проведення більш ґрунтовних досліджень у даному напрямку.

За умов швидких та інноваційних темпів розвитку економіки та суспільства, з метою вдосконалення методики управління, прискорення процесу її реалізації та побудови концепції розвитку всі підприємницькі структури змушені розглядати інноваційну складову як головний чинник майбутнього розвитку.

Необхідність активізації інноваційної діяльності в Україні надзвичайно актуальна. Основними причинами цього є: незавершеність і нелогічність проведених економічних перетворень; слабкість ринкових інструментів економіки; збереження економічних відносин із зовнішнім світом, що базуються на імпорті високотехнологічного устаткування, машин, товарів народного споживання [3, с. 20].

Необхідність використання інновацій як базового критерію управлінської та економічної діяльності випливає з таких положень:

- ✦ інновації містять елемент новизни та змін, мають динамічний характер і властивість до розвитку;
- ✦ інновації тісно пов'язані з усіма іншими чинниками, що впливають на конкурентоспроможність продукту, підприємства, регіону та країни;
- ✦ інновації впливають на формування ринкового попиту, який сам по собі є доволі важливим чинником підвищення конкурентоспроможності [10, с. 79–90].

Розвиток інтеграційних процесів призвів до того, що традиційні підходи до інноваційного процесу діяльності як закритої, орієнтованої на внутрішнє середовище системи, стають неефективними.

На сучасному етапі розвитку інформаційних технологій і використання засобів телекомунікацій стає все важче приховати від конкурентів інноваційні процеси, що відбуваються на підприємстві. За таких умов головним завданням стає формування інноваційної ідеї щодо подальшої діяльності підприємства та якнайшвидше її втілення в інноваційний продукт (послугу, процес) і отримання прибутку від реалізації цієї ідеї.

Отже, в умовах відкритості реалізації інноваційних процесів конкурентну перевагу отримують ті підприємства, які можуть швидко реалізувати інноваційну ідею.

Реалізація інноваційної ідеї передбачає створення інноваційного проекту, з чого слідує, що лідируючі позиції в умовах жорсткої конкуренції отримає те підприємство, яке зможе найбільш ефективно налагодити процеси всередині інноваційного проекту та реалізувати процеси його взаємодії із зовнішнім середовищем. Налагодження даних процесів реалізується шляхом використання інновацій у таких напрямках діяльності підприємства, як: розвиток матеріальної складової, фінансово-економічна діяльність, інформаційне та маркетингове середовище, сервісні та постачальницькі (логістичні) процеси. За таких умов актуальним є розгляд інноваційної діяльності підприємства з позицій логістичного підходу.

Сутністю логістичного підходу є інтеграція окремих ланок ланцюга товароруку в єдину систему, яка буде забезпечувати найбільш ефективно управління наскрізними матеріальними потоками.

Логістичний підхід до управління інноваційною діяльністю підприємства можна розглядати як концептуальний, оскільки він є системою поглядів щодо вдосконалення господарської діяльності шляхом раціоналізації управління матеріальними потоками. Базовими складовими даної концепції є:

- ✦ реалізація принципів системності при вирішенні управлінських завдань у сфері інновацій;
- ✦ управління на основі раціоналізації інформаційних потоків (формування інформаційної бази на основі аналізу інформації, одержаної із внутрішнього та зовнішнього середовища підприємства);
- ✦ прийняття рішень на основі економічних інтересів та компромісів з урахуванням побажань усіх зацікавлених сторін;
- ✦ оптимізація витрат протягом процесу реалізації логістичного ланцюга в інноваційній діяльності;
- ✦ орієнтація на логістику як фактор підвищення конкурентоспроможності підприємств в умовах активізації інноваційної діяльності (з точки зору впливу на прибутки від продажу товарів чи послуг).

З точки зору логістики інноваційна діяльність підприємства є логістичною системою, усередині

якої реалізуються всі процеси фінансово-економічної та збутової діяльності.

Значення логістичних систем на підприємстві зростає аналогічно збільшенню інтенсивності товарних потоків унаслідок розширення діяльності підприємства (наприклад, виходу на нові ринки діяльності) або за умов, коли сама специфіка продукції та ринку вимагає високої оперативності.

Оскільки будь-яке підприємство прагне «вирости», вийти на нові ринки, а конкурентне середовище підвищує роль оперативності в роботі підприємства, зростає роль логістичної діяльності, а також забезпечення її ефективності [11, с. 14]. Тому інноваційна діяльність підприємства може бути представлена у вигляді макрологістичної системи, в якій відбувається взаємодія інноваційного проекту із зовнішнім середовищем, у тому числі й зацікавленими сторонами (рис. 1).

Якщо макрологістичну систему інноваційного проекту можна уявити у формі ядра з вхідними та вихідними з нього потоками, то мікрологістична система – це взаємопов'язані між собою етапи та стадії реалізації інноваційного проекту (рис. 2).

Головним аспектом мікрологістичної моделі є те, що при переході від етапу до етапу і від стадії до стадії існує зворотний зв'язок, що дає змогу, за необхідності, оперативно вирішити проблеми, що виникають у ході реалізації проекту, без повернення до попереднього етапу.

Слід зазначити, що при побудові й управлінні інноваційною діяльністю підприємство повинно опиратися на основні положення логістичної концепції, зокрема:

- ✦ оптимізація поточкових процесів ведеться з позиції цілісності як системи загалом, так й інтегрованих системних елементів діяльності підприємства;
- ✦ об'єктами досліджень і перетворень у логістиці є поточкові (нематеріальні, матеріальні, фінансові та інформаційні) процеси у сфері інноваційної діяльності;
- ✦ цільова функція матеріальних досліджень і розробок ідеї передбачає оптимізацію відповідних потоків (нематеріальних, матеріальних, фінансових та інформаційних) шляхом пошуку та максимальної мобілізації наявних резервів для підвищення ефективності їх освоєння.

Звісно, зважаючи на обмеженість тих чи інших розробок, кожен інноваційний проект є унікальним, і не можна побудувати досконалу модель, яка буде підходити для реалізації будь-якого проекту. Але можна так вибудувати інноваційні процеси, що при потраплянні на перший етап інноваційної ідеї відбуватиметься її наскрізна трансформація в кінцевий продукт у мінімально короткі терміни.

Рис. 1. Модель макросистеми інноваційної діяльності підприємства на засадах логістики

Джерело: побудовано авторами на основі проведеного дослідження.

При моделюванні інноваційного процесу з позиції логістичного підходу як вихідну систему слід виокремити логістичну.

Логістична система – це адаптивна система зі зворотним зв'язком, що виконує ті чи інші логістичні функції та операції та складається, як правило, з декількох підсистем і має добре налагоджені та усталені зв'язки із зовнішнім середовищем. Логістичні системи відносяться до складних, динамічних, відкритих систем, основною властивістю яких є наявність управлінських, організаційних і технологічних інновацій.

Взаємозв'язок логістики з інноваційною діяльністю є різноаспектним. Указаний факт підтверджується тим, що, з одного боку, – застосування логістики як науки про оптимальне управління ресурсними, матеріальними та супутніми потоками, логістичними системами та процесами для оптимізації здійснення інноваційної діяльності націлене на забезпечення підвищення ефективності реалізованих інноваційних ідей та проєктів, з іншого боку – сама логістична діяльність, як і будь-яка інша діяльність на підприємстві, потребує інновацій, які б підвищували конкурентоспроможність і забезпечували постійний розвиток.

Разом із тим, слід зазначити, що впровадження логістики (або її окремих функціональних підсистем і процесів) у діяльність вітчизняних підприємств є вже саме по собі інноваційною діяльністю для них. Сучасні умови економічного розвитку викликали появу нового наукового напрямку – інноваційної логістики.

На нашу думку, інноваційна логістика – це базова складова логістичної діяльності, на основі якої вивчається необхідність і можливість впровадження прогресивних інновацій в організацію поточного та стратегічного управління.

Метою інноваційної логістики є виявлення та використання додаткових резервів підприємства шляхом раціоналізації (оптимізації) управління логістичними процесами у виробничих і невиробничих структурах. Таким чином, інноваційну логістику можна розглядати як управлінську інновацію.

Інновації в менеджменті логістичних систем полягають у їх вивченні не з точки зору статистики, а на основі використання ключових аспектів їх розвитку, що докорінно змінює підхід до їх аналізу, а у деяких випадках дає змогу розкрити певні закономірності та встановити неясні факти, які б за інших умов виявити було б неможливо.

Із позиції логістичного підходу інноваційні процеси в довгостроковому періоді може бути представлено у вигляді бізнес-потоків. Система інноваційних бізнес-потоків включає в себе, крім матеріальних, фінансових, інформаційних та сервісних, що належать до класичних логістичних об'єктів управління, ще й нематеріальну складову. Така нематеріальна складова, включена в інновацію або використана безпосередньо в інноваційному процесі, являє собою особливий ресурсний потік. Таким чином формується інтегрований логістичний процес, який забезпечує просування інноваційних потоків шляхом створення безперервного та послідовного ланцюга інновації, наслідком якого є збільшення доданої вартості товару чи послуги. Отже, підвищення ефективності роботи та посилення конкурентних позицій досягають ті підприємства, які при управлінні інноваційними потоками використовують концепцію інтегрованої логістики, яка дає змогу об'єднати всіх суб'єктів економічної

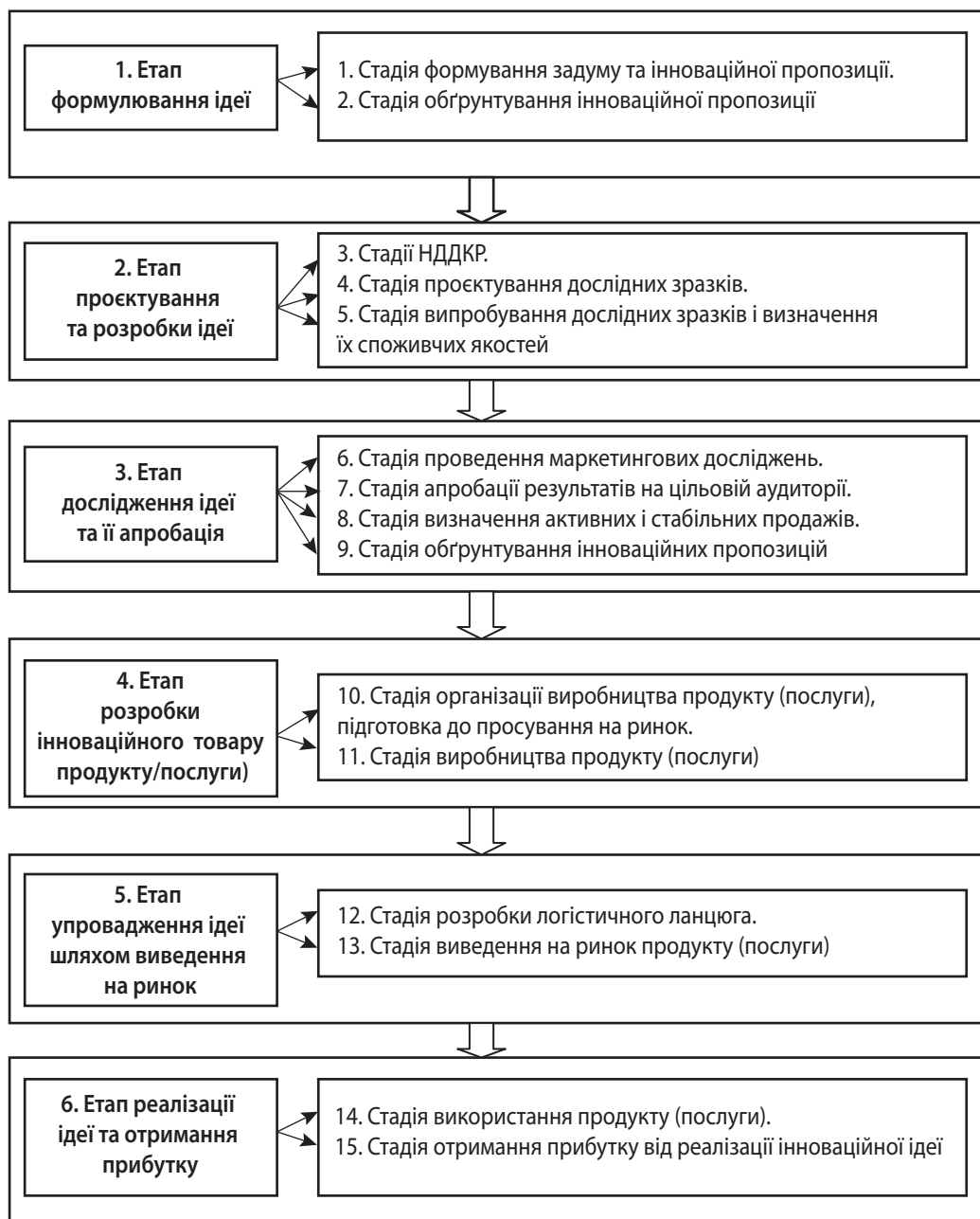

Рис. 2. Модель мікросистеми інноваційної діяльності підприємства на засадах логістики

Джерело: побудовано авторами на основі проведеного дослідження.

та фінансово-господарської діяльності та прискорити процеси впровадження інновацій.

Логістичний підхід передбачає постійне вдосконалення та оптимізацію вже наявних і реалізовуваних підприємством бізнес-процесів, зниження часу та витрат на реалізацію інноваційних проєктів, отримання конкурентних переваг за рахунок оптимізації нематеріальних, матеріальних та інших потоків. Разом із тим, слід зазначити, що реалізація логістичних принципів управління в системі інноваційного менеджменту підприємства має бути забезпечена відповідним механізмом управління інноваційною діяльністю.

ВИСНОВКИ

На основі проведеного дослідження інноваційної діяльності підприємств на засадах логістики нами встановлено, що основними елементами, які формують механізм інноваційного управління, є:

- ✦ *інструментальний апарат системи менеджменту підприємства у вигляді принципів і методів, які використовуються ним у процесі управління та формують його основу;*
- ✦ *єдина організаційна структура, яка об'єднує в собі служби і підрозділи підприємства та забезпечує відповідність позиції взаємодії всіх її складових;*

- ★ процесна та адміністративна організація менеджменту підприємства, яка формує систему управління в динаміці. Вона характеризується сукупністю процесів, які реалізуються на підприємстві шляхом одночасного виконання основних і додаткових функцій управління;
- ★ цільова спрямованість інноваційного менеджменту, яка базується на впровадженні нових елементів та форм розвитку (інноваційної діяльності) та вдосконаленні вже існуючої системи управління на принципах логістики.

Слід зазначити, що інноваційна діяльність на засадах логістики формує дієвий механізм інноваційного менеджменту підприємств, який складається з двох підсистем – функціональної та забезпечувальної (обслуговуючої).

Функціональна підсистема управління інноваційною діяльністю складається з моніторингу ринкової кон'юнктури, управління матеріально-технічним забезпеченням, виробництвом, реалізацією та постачанням продукції/послуг та іншими операціями фінансово-господарської та збутової діяльності підприємства. Забезпечувальна (обслуговуюча) підсистема включає маркетингові дослідження, інформаційне, нормативно-правове, математичне, методологічне, програмне, технічне, фінансове та кадрове забезпечення й інші чинники та інструменти управління інноваційною діяльністю підприємства.

Механізм інноваційного управління з позицій логістичного підходу реалізується шляхом чіткої послідовності операцій (дій, процесів), у результаті виконання яких підвищується ефективність діяльності підприємства. У межах окремих функцій механізму інноваційного управління реалізуються конкретні інструменти, методики, методи управління. Вивчення основних методів інноваційного менеджменту також підтверджує доцільність їх доповнення логістичними методами, моделями, алгоритмами тощо. Так, зокрема, реалізація виробничих і технологічних інновацій у системі інноваційного менеджменту може використовувати методику ABC- і XYZ-аналізу для визначення оптимального рівня спеціалізації діяльності підприємства; процедури MRP- технології використовуються при формуванні матеріального та інформаційного потоків. Також для впровадження та реалізації інтегрованої логістичної підтримки інновацій можуть бути використані концепція управління витратами та ланцюгами постачання, основні методичні принципи створення системи моніторингу вигляді ланцюгів постачання та ін.

Отже, на основі проведеного дослідження можна сказати, що на сучасному етапі розвитку інноваційних процесів можливості логістичного підходу до управління інноваційною діяльністю дають серйозні переваги в досягненні мети і стратегічних цілей підприємства, підвищують загальну ефективність діяль-

ності, сприяють збільшенню прибутку, посилюють конкурентоспроможні позиції на ринку тощо. ■

ЛІТЕРАТУРА

1. Андрєєва В. Г. Проблеми фінансування інноваційного розвитку України та шляхи їх вирішення // Матеріали XI Міжнародного бізнес-форуму «Проблеми та перспективи розвитку інноваційної діяльності в Україні» (м. Київ, 22 березня 2018 р.). Київ : КНТЕУ, 2018. С. 15–16.
2. Юринець З. В. Формування інноваційних стратегій: теорія, методологія, практика : монографія. Львів : СПОЛОМ, 2016. 412 с.
3. Геращенко І. О. Інноваційний потенціал підприємства : навч.-метод. посіб. Харків, 2017. 157 с.
4. Busher J., Tyndall G. Logistics excellence. *Management Accounting*. 1987. No. 8. P. 32–39.
5. Heskett J. L. Logistics: Essential to Strategy. *Harvard Business Review*. 1977. URL: <https://hbr.org/1977/11/logistics-essential-to-strategy>
6. Джонсон Дж., Вуд Д. Ф., Вордлоу Д. Л., Мэрфи-мл. П. Р. Современная логистика / пер. с англ. М. : ИД «Вильямс», 2016. 624 с.
7. Чухрай Н., Патора Р. Товарна інноваційна політика: управління інноваціями на підприємстві : підручник. Київ : Кондор, 2006. 398 с.
8. Тараненко Ю. Економічна сутність та значення логістики для діяльності підприємства. *Економіка та держава*. 2015. № 5. С. 131–135. URL: http://www.economy.in.ua/pdf/5_2015/30.pdf
9. Середницька Л. П., Волинець В. В. Інноваційні технології в логістичній системі. *Економіка і суспільство*. 2018. Вип. 19. С. 617–621. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-19-96>
10. Sosnowska A. Pojęcie konkurencyjności przedsiębiorstw // Źródła przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw : Materiały i Prace IFGN, SGH. Warszawa, 2002. S. 78–123.
11. Кустріч Л. О. Підвищення ефективності діяльності як основа розвитку логістичного підприємництва в Україні. *Агроекономіка*. 2020. № 3. С. 13–19. DOI: 10.32702/2306-6792.2020.3.13

REFERENCES

- Andrieieva, V. H. "Problemy finansuvannya innovatsiinoho rozvytku Ukrainy ta shliakhy yikh vyrishennia" [Problems of Financing the Innovative Development of Ukraine and Ways to Solve Them]. *Problemy ta perspektyvy rozvytku innovatsiinoi diialnosti v Ukraini*. Kyiv: KNTEU, 2018. 15-16.
- Busher, J., and Tyndall, G. "Logistics excellence". *Management Accounting*, no. 8 (1987): 32-39.
- Chukhray, N., and Patora, R. *Tovarna innovatsiina polityka: upravlinnia innovatsiinykh na pidpriemstvi* [Commodity Innovation Policy: Innovation Management in the Enterprise]. Kyiv: Kondor, 2006.
- Dzhonson, Dzh. et al. *Sovremennaya logistika* [Modern Logistics]. Moscow: ID «Vilyams», 2016.
- Herashchenko, I. O. *Innovatsiynyi potentsial pidpriemstva* [Innovative Potential of the Enterprise]. Kharkiv, 2017.

- Heskett, J. L. "Logistics: Essential to Strategy". *Harvard Business Review*. 1977. <https://hbr.org/1977/11/logistics-essential-to-strategy>
- Kustrich, L. O. "Pidvyshchennia efektyvnosti diialnosti yak osnova rozvytku lohistychnoho pidpriemnytstva v Ukraini" [Increase of Efficiency Activity as a Basis for Logistics Entrepreneurship Development in Ukraine]. *Ahrosvit*, no. 3 (2020): 13-19.
DOI: 10.32702/2306-6792.2020.3.13
- Serednytska, L. P., and Volynets, V. V. "Innovatsiini tekhnolohii v lohistychnii systemi" [Innovative Technologies in Logistics System]. *Ekonomika i suspilstvo*, no. 19 (2018): 617-621.
DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2018-19-96>
- Sosnowska, A. "Pojęcie konkurencyjności przedsiębiorstw". *Zrodla przewagi konkurencyjnej przedsiębiorstw : Materiały i Prace IFGN, SGH*. Warszawa, 2002. 78-123.
- Taranenko, Yu. "Ekonomichna sutnist ta znachennia lohistyky dlia diialnosti pidpriemstva" [Economic Essence and Importance Logistics for Enterprises]. *Ekonomika ta derzhava*, no. 5 (2015): 131-135. http://www.economy.in.ua/pdf/5_2015/30.pdf
- Yurynets, Z. V. *Formuvannia innovatsiinykh stratehii: teoriia, metodolohiia, praktyka* [Formation of Innovation Strategies: Theory, Methodology, Practice]. Lviv: SPOLOM, 2016.